Srikaton, Pigeaud, 1953, #1459

Katalog : Srikaton, Pigeaud, 1953, #1459

Sambung : -

Srikaton[1]

1. Dhandhanggula

1. kang mangagnya mrih sarkarèng rawi | jêngira sang narèswaratmaja | panggagasing salirane | ngèngêti kalanipun | rancakèng tyas duk anèng ardi | anggung dènnya sangsara | ngambah jurang sirung | beda praptaning sang graha | ical saking rancaka enggar ing galih |

--- 2 : 18 ---

marma kinèn amarna ||

2. mring kang wignya têpaning palupi | lêlupiyan pamardining basa | kang tumulad pagunane | sujana kang wus putus | karsanira sang asma sandi | kaping tri Surakarta | pinardawèng kidung | laksita dènnya cangkrama | dhèrèk kang wa Jêng Gusti Pangran Dipati | Arya Mangkunagara ||

3. nalika mring pacangkraman ardi | Karangpandhan sawetaning praja | kalih dasa pal têbihe | nguni iyasanipun | swargi Kangjêng Pangran Dipati | Arya Mangkunagara | kaping kalihipun | mangke winangun wus dadya | rakitira kadi puraning maharsi |

--- 2 : 19 ---

tuwin pandhita raja ||

4. lawan yasa pacangkraman malih | ing Srikaton namane kang arga | kidul wetan ing prênahe | mung nêm pal têbihipun | saking wukir ing Pandhanpuri |[2] ing mangke sampun dadya | ngilèn ajêngipun | asri rêngganing suyasa | yeka ingkang badhe pinirsa jêng gusti | lajêng karsa pêpara ||

5. lan jêng tuwan residhèn ing nagri | Surakarta Yèkêl asmanira | kang tumuntur ing lampahe | katri putra sang prabu | ingkang sêpuh Jêng Pangran Bèi | myang Pangran Prabuningrat | lawan arinipun | Pangran Kasumadiningrat |

--- 2 : 20 ---

wontên malih atmajanira Jêng Gusti | Arya Mangkunagara ||

6. mung sakawan kang sami umiring | Pangran Arya Prabu Prangwadana | Pangran Dayakusumane | kang kalih wus tinuduh | ngrumiyini dhumatêng ardi | Pangran Gôndasuputra | lawan arinipun | Pangeran Gôndaatmaja | kalih sami binêbahan mariksani | sagunging pasanggrahan ||

7. lawan kinèn lajêng dhatêng ardi | Seladhukun watêsing Magêtan | amêthuka ing lampahe | residhèn ing Madiun | Kangjêng Tuwan Phèlsêr kang nami | arsa mring Karangpandhan | panggih ipenipun | residhèn ing Surakarta |

--- 2 : 21 ---

mila mangke umangkat nunggil saari | mrih sarêng praptanira ||

8. nahên ingkang mêthuk anèng ardi | winursita Risdhèn Surakarta | kadi sarêng ing lampahe | enjing wanci jam pitu | angkatira saking nagari | anuju ri Anggara | nêmbêlas sitèngsu | wulan Saban Be kang warsa | sinangkalan ngèsthi nênga sarira ji |[3] kang nunggil sakareta ||

9. Kangjêng Gusti Pangeran Dipati | Arya Mangkunagara kalawan | Kaptin Noi katigane | sakawan putranipun | kangjêng gusti kang kaping kalih | Nararya Brajanata | gangsal putranipun |

--- 2 : 22 ---

Jêng Gusti Pangran Dipatya | Arya Mangkunagara kang wus winuni | Pangran Dayakusuma ||

10. Jêng Pangeran Ngabèi anitih | sanès rata lan Jêng Pangran Arya | Prabuningrat katigane | Jêng Pangran Arya Prabu | Prangwadana malih putraji | Pangran Sumadiningrat | catur nunggil dunung | wontên malih sanès rata | andhèrèkkên mung badhe dugi banawi | Pangran Suryadiningrat ||

11. lan ambêkta kalih ingkang rayi | Dèn Mas Suryadarmaja kang nama | Suryadarsana kalihe | têtiga nunggil dunung | wontên malih ingkang umiring | inggih sanès kareta | sira Dyan Tumênggung |

--- 2 : 23 ---

Jayasarosa kalawan | Dyan Ngabèi Cakrajaya ingkang nami | lawan Jayasumarja ||

12. tuwin malih sira Angabèi | Martarêja lan Jayadipraja | sami bêkta ampilane | dene ingkang garubyug | ing kareta ngajêng lan wingking | dragundêr mung sakawan | gangsal tindhihipun | lampahira sampun prapta | jawi kitha ing Jurug kilèn banawi | têdhak saking kareta ||

13. pinêthukkên wadana pulisi | Dèn Mas Arya Sêbrata kang nama | umarêk sapanêkare | kang sadhiya ing ngriku | kangjêng gusti pangran dipati | lan Risdhèn Surakarta | lajêng tindakipun |

--- 2 : 24 ---

dhatêng têpining narmada | nitih palwa nama Sang Naga Basuki | lan sagung para putra ||

14. dyan tumênggung tuwin para mantri | numpak palwa aran Cakranggana | mudhik ngetan panabrange | prapta babaganipun | gya tumêdhak dhumatêng gisik | tan karsa pinaraka | pasanggrahan agung | lajêng anitih kareta | lan pra putra sadaya ingkang umiring | riwusira samêkta ||

15. gya nimbali dhumatêng kang rayi | Pangran Suryadiningrat kang môngka | parawira ulunane | tuwin radyan tumênggung | kang pinatuh pinatah patih | sira Jayasarosa | kalihe tinuduh |

--- 2 : 25 ---

wangsula marang ing kitha | rumêksaa ing praja lan jroning puri | bawah Mangkunagaran ||

16. ingkang rayi sandika wotsari | tuwin sira Sang Jayasarosa | sumanggêm kônjêm sêmbahe | saha sakondhangipun | pra wadana panèwu mantri | samya tur pujyastawa | tan antara dangu | rinakit rekaning lampah | kang garubyug tuwin wadya kang jajari | samaptaning pêpara ||

17. tandya bidhal lumaris tan aris | nitih rata Kyai Wimbakarya | kapal sèdni pangiride | napas tur pancal panggung | de kang mawo[4] sarata ngarsi | tan ewah rakitira | kadi duk ing wau |

--- 2 : 26 ---

miwah kang jajari rata | sumawana kang garubyug munggwing wuri | sadaya mantri desa ||

18. wimbasara myang kang para langsir | amung catur sangajênging rata | ingkang andhèrèk lampahe | wadana para gunung | samapta gya numpak turanggi | Dyan Mas Arya Sêbrata | yeka tindhihipun | rumêksa jro lumaksana | kang sumambung wurining para pulisi | rata titihanira ||

19. atmajendra Jêng Pangran Ngabèi | jajar lawan Pangran Prangwadana | ingkang wontên ing ngarsane | kang rayi ajêjuluk | Pangran Prabuningrat lan malih | Pangran Samadiningrat | yeka arinipun |

--- 2 : 27 ---

sadaya nêdhêng taruna | catur samya pantês sami pêkik-pêkik | siringan warnanira ||

20. sinêru kras lampahira prapti | padhusunan Jumog wastanira | katon gabag pêthukane | yeka wadana gunung | Radèn Citrapradata nami | rumanti nganti karya | saprikancanipun | Kabupatèn Karanganyar | kang gêntosi ampilan kaprabon sami | kang saking jroning praja ||

21. nging jêng gusti pangeran dipati | datan karsa ngèndêlkên wahana | lajêng wau ing lampahe | kunêng ta kang winuwus | Dyan Mas Arya Sêbrata nguni | lawan sakondhangira | wus kalilan wangsul |

--- 2 : 28 ---

tan winarna anèng marga | amangsuli jêng gusti pangran dipati | tantara sampun prapta ||

22. Karanganyar ing nalika wanci | pukul sanga antaraning surya | samana kèndêl lampahe | ing ngriku gya pinêthuk | asistène ing Wanagiri | Phan Ordhê namanira | nuju wontên ngriku | tumut mriksani pradata | panambrama mring wau kang sami prapti | lênggah anèng pandhapa ||

23. kinurmatan gôngsa angrêrangin | saanane pantês tan kuciwa | kapiyarsa nêngsêmake | miwah sunggatanipun | gung lumintu ganti-gumanti | sabên panti rinêngga | asri yèn dinulu |

--- 2 : 29 ---

winangun saananira | amarnani lêlangse-langse linungsir | wastradi warna tiga ||

24. gêdhah seta rêkta ngrêspatèni | sinangsaya bêbuntaling patra | tumangkar mêkar sêkare | palêngkung dêling wulung | jêng-ajêngan umanjing margi | ingapit dwaja panjang | bêbanjêngan munggul | panjrahing lêlayu pindha | sambartaka tumêkèng marga maripit | minôngka panambrama ||

25. mring pra gusti kang sami ningali | uparêngga rakiting sasana | mangkana ta sasampune | sunggata praptanipun | wedang-wedang minuman sami | mangkana sang iswara | asasmitèng wadu |

--- 2 : 30 ---

tanggap saratining rata | gya umajêng mring ngajêngan sampun prapti | pangirid kuda rêkta ||

26. kapat pisan sami tanah Sèdni | sanalika kangjêng sang iswara | kêbut budhal sawadyane | Phan Ordhên gya tinuduh | umiring mor sarata ngarsi | langsir catur ing ngarsa | kang garubyug pungkur | turôngga awarna-warna | kanthanira katingalan saking têbih | lir srinata pêpara ||

2. Sinom

1. tan alon ing lampahira | ngambah radinan waradin | punika iyasanira | jêng gusti pangran dipati | ping catur kang mandhiri |

--- 2 : 31 ---

marmanta iyasa ngriku | dene margi kang lama | sakalangkung saking rumpil | nut sêsêngkaning ardi kèh kang pêparang ||

2. padhas pêpadhane sela | tan sêla pipit-maripit | sinampêt gunging ampatan | prandene mêksa mandhêlis | dumadya ing samangkin | jêng gusti ing karsanipun

| mayasa kang radinan | salère lawan kang lami | pinrih aywa sangsaraning lumaksana ||

3. kunêng wau lampahira | rikating carita prapti | madyaning bêbulak tawang | wontên kang cêcadhang margi | Tuwan Kiliyan nami | ing Banyak dènnya dêdunung | kayungyun ngayubagya |

mring wong agung kang cangkrami | marma karya têtarub sakadarira ||

4. lêlayu tuwin bandera | palêngkung nglangkahi margi | binulêt bêbuntal patra | patrape nyêkar sinuji | jêjênêngan rinuji | rêsik pasawanganipun | mangkana rawuhira | residhèn lawan Jêng Gusti | Tuwan Kliyan gya mêthuk rèh gurawalan ||

5. sumungsung asung sambrama | raharja rawuhing gusti | lan para tamu sadaya | sarampungira sêsanti | sacaraning aprapti | tandya saos asêsugun | sunggata kang minuman | sampanyê minôngka saksi | kayêktène sumungku sungkêming prana ||

6. ing angga rèhning kabawah | rampunging sugata nuli | sami pamit têtabean | pra tuwan lan para gusti | nitih rata tumuli | ginêrêg turôngga mamprung | tan antara katingal | padhusunan Tawangasri | sinung wisma môngka pakèndêlan rata ||

7. rontèk rantap kawistara | saantaranirèng margi | ngêngrêng saliring rêrênggan | kawuryan sangkaning têbih | ing têba sasat kadi | kaluwung barung manawung | sapraptanirèng kana | wong agung nulya ngèndêli | saking rata tumêdhak gya sinewaka ||

8. munggwing tarub wêwangunan | siniwèng wadya kang sami |

--- 2 : 34 ---

umiring saananira | wau sauruting margi | tuwin ta ingkang saking | Karangpandhan wadya mêthuk | Panèwu Pôncarêja | sapanêkarira sami | Karangpandhan rumanti nganti nèng kana ||

9. kanthi wadya patuh desa | dêmang rôngga myang patinggi | samapta mawa turôngga | gilir sami ngampil-ampil | ampilan saking nagri | upacaraning kaprabun | myang wadya wimbasara | ingkang badhe anjajari | wus pinatah ngarsaning rata tan têbah ||

10. sakawan mawa bandera | mangkana rata gumanti | pangirid turôngga krêsna | kapat sami saking Sèdni |

--- 2 : 35 ---

sasampuning miranti | datan dangu bidhalipun | tan ewah lampahira | amung wadya ingkang saking | Karanganyar kalilan wangsul sadaya ||

11. wadya saking Pandhanpura | garubyug wênèh jajari | ing wanci pukul sadasa | kikising gumawang kèksi | rakiting upakarti | asri kawuryan wèh yungyun | wau sarawuhira | wong agung dipun urmati | Munggang[5] ngangkang mariyêm sangang rambahan ||

12. yeka kaurmatanira | Tuwan Dhabu kang pêpanti | dhusun kutha Kuwadungan | mangkana kang para gusti | lan para tuwan tami | kèndêl ing ngriku cumundhuk |

--- 2 : 36 ---

dyan wau têtabean | rampung ingancaran sami | lêlênggahan sinunggata num-inuman ||

13. binoja pinarikrama | sinawung ing sabda manis | tumrah sumrambah ing wadya | supênuh tan nguciwani | tantara asêsanti | angunjuk wilujêngipun | wong agung ingkang samya | karsa lêlana ningali | kalangênan sukuning ardi Dumilah ||[6]

14. sawusira kinurmatan | jêng gusti pangran dipati | myang residhèn gya pamitan | bodhol ingurmatan dening | monggang wor gôngsa atri | mariyêm munya gumuntur | warnanên Pandhanpura | pra wadya kang amiranti |

--- 2 : 37 ---

dupi myarsa swaraning mariyêm munya ||

15. busêkan usrêk kang janma | wor bêkèring turônggèstri | tambah kambah ingkang wadya | prapta badhe aningali | rawuhing kangjêng gusti | jibêk têpining marga gung | tan antara katingal | jêjaraning rata ngarsi | mawa dwaja kumêlap lir pritanjala ||

16. sêsêk kang sami mariksa | rêbut ngarsa kang ningali | lanang wadon awurahan | asora swara gumriwis | mangkana kangjêng gusti | lampahira sampun rawuh | ing pasar Pandhanpura | gègère anggêgêtêri | saking sami sêmune sêngsêm mariksa ||

17. wong agung ingkang lêlana |

--- 2 : 38 ---

lêlangên ing Lawu ardi | nitih rata pinandara | ing wadya saurut margi | samana para gusti | lan pra tuwan kang tinamu | akampir lêlênggahan | ing papan kang wus miranti | sabên-sabên dadya tarub pakèndêlan ||

18. asri uparêngganira | munggul bale mangu mrêgil | kinêbon binalekambang | kinubêng ing taru rêsmi | sakèhe sarwa sari | pinot pinèt pênêtipun | tanêman warna-warna | kobis boncis kara kapri | ambaranang kang èrbèi abra sinang ||

19. pêpak saliring sayuran | ananging datan winilis | cinêndhak ing kandhanira |

--- 2 : 39 ---

mangsuli kalanta nguni | rawuhira jêng gusti | pinêthuk ing putranipun | Jêng Pangran Gôndatmaja | lawan Tuwan Phogêl nênggih | upsêtratur sinung rèh tanah Kaduwang ||

20. lawan wontên tuwan-tuwan | bangsaning Walandi prêsil | ingkang nyêpêng ing Gadhungan | anama Tuwan Phan dhêr Pit | lan Tuwan Arlop nênggih | ing Kumuning wismanipun | samya mêthuk nambrama | jêng pangran kang ngancarani | asêsambèn rumanti ngrukti sunggata ||

21. pra wadya kang nambut karya | satataning para tami | inuman mawarna-warna | ing wadhah sarwa gumrining | sagunging para gusti |

--- 2 : 40 ---

pra samya karênan ngunjuk | saliring pasunggatan | tanpa kuciwa sadêmi | praptèng môngsa têngange ing wancinira ||

22. marpat rata ngabyantara | apangirid satus janmi | jumbuh warnaning busana | udhêng wulung mawa caping | pinulas mêlês langking | rasukan kuthungan wulung | tinêpi wastra jingga | sabuk kêthèl tan ngalinthing | bêbêdane jinigrang wangun cincingan ||

23. tur bathikan latar krêsna | obyong saruwale kèksi | gêdhah tinêpi ing rêkta | tinon sing mandrawa kèksi | jingga lir wora-wari | mangkana wau wong agung | ngancari para tuwan |

--- 2 : 41 ---

sumêngka mring graning wukir | nitih rata rantap pangirid ing ngarsa ||

24. sagunging pra upacara | ulêse wus dèn rucati | ngiring ngurung-urung rata | arampak-rêmpêk lumaris | sadaya para tami | sami nitih ratanipun | amung sang narpatmaja | katiga nitih turanggi | kawangkungên ing tyas dangu anèng rata ||

25. Jêng Pangeran Prangwadana | dumadya kèlu umiring | saha ari tuwin raka | samya mong mundhut turanggi | mangkana kang lumaris | aris myat rarasing ênu | langkung asri kawuryan | rakiting pangupa kardi | margi agêng anggênggêng banderanira ||

--- 2 : 42 ---

26. turut tirah ing aldaka | sêsêngkan nikung kêpering | ing ngajêng joging jêjurang | mêne pinapar pinlimping | ampatan winaradin | ing têpi tarap tinurus | argulo seta rêkta | sêla sêsêlinging sari | pinarigi arêgêng sinung bandera ||

27. lêlayu lawan kakôndha | andhêndhêng saengga kadi | rakiting pura pêpara | palêngkung kang ngongkang margi | rinênggèng sarwa sari | binuntêl buntal palêngkung | kongkale sawatara | kasilir ing maruta ris | taru kentar tabêt gandanira kongas ||

28. dumadya kèh kang brêmara | mara marang goning sari |

--- 2 : 43 ---

sarana ambarung swara | abra ambrangêngêng kadi | maharsi asêsanti | sarawuhira wong agung | agraning Pandhanpura | pinaripurna sarwa sri | panti-panti ing têpi tinrapan wastra ||

29. winarna ciri martiga | gêdhah rêta seta kèksi | saengga tejaning tirta | umentar atur pamuji | arjaning kangjêng gusti | tanapi ingkang tinamu | marma nalikanira | rawuh graning Pandhanpuri | para putra têmahan sami asmara ||

3. Asmaradana

1. sarawuhira jêng gusti | praptèng madyaning gapura |

--- 2 : 44 ---

kinurmatan gôngsa rame | pelog salendro kalawan | Carabalèn myang Monggang | sinarawung barung umyung | mawor garêdêging rata ||

2. myang swaraning turôngga ngrik | kadya giri gara-gara | gumêr gumêrah swarane | pangiriding rata janma | rantapan kawistara | lumaju lajêng jumujug | sangajênging pasanggrahan ||

3. jêng tuwan residhèn aglis | umandhap saking wahana | alon wau ing tindake | mring pataraning pandhapa | kanthèn lan sang iswara | pra tamu sami dumulur | lumêbèng jro pasanggrahan ||

4. lajêng prasamya ningali |

--- 2 : 45 ---

rakit rekaning suyasa | sumawana rêrênggane | apèni-pèni maneka | sarwa di sarwa listya | sambadane kang pamatut | patrape kang upakara ||

5. karênan ingkang ningali | jêng tuwan residhèn lawan | Tuwan Noi lan malihe | asistèn ing Wanaarga | nèng ngriku pondhokira | sowang-sowang kamaripun | sampat srining uparêngga ||

6. cinarita kangjêng gusti | tindak anganthi kang putra | atmajendra katigane | pinirsakkên pondhokira | ing prênah tan akiwa | wingking pasanggrahan agung | sinung wisma jêng-ajêngan ||

--- 2 : 46 ---

7. têpang lataring capuri | kang kidul pratisthanira | Pangran Bèi pakuwone | lan kalih pra arinira | sawusira pariksa | papan pasanggrahanipun | gya sami dhèrèk kang uwa ||

8. jêng gusti pangran dipati | tindak pasanggrahan wetan | yeka sabên pakuwone | rawuh kinurmatan gôngsa | kang gêndhing Puspawarna | sêndhon sinindhenan barung | ringgit katri nut irama ||

9. mlêbêt lajêng mariksani | uparêngganing suyasa | sumawana pakuwone | kang para putra sadaya | kang pantês tan kuciwa | rampunging pamirsanipun |

--- 2 : 47 ---

gya miyos lênggah pandhapa ||

10. Kangjêng Pangeran Ngabèi | myang rayi kalih tan têbah | lan kang uwa pilênggahe | tuwin pra putra santana | sami sumiwèng ngarsa | nèng ngriku datan andangu | gya tindak pakuwon ngarsa ||

11. lênggahan sajroning loji | ambanjêng pra tuwan-tuwan | lan para gusti jajare | tan dangu saosan prapta | wedang tèh tuwin kahwa | gya larih midêr tumuntur | sumrambah ing para wadya ||

12. kawratan têkan pakathik | sêsambèning andrawina | mawantu-wantu praptane | sunggata maneka warna | kang adi-adi ana |

--- 2 : 48 ---

taman kêndhat dhatêngipun | sumalin-salin sumêla ||

13. lêlênggahan sawatawis | lajêng sami jaga-jaga | tumingal sawêwêngkone | wana arga desa-desa | kinèkêr kawistara | lêngkèh lukiking gêgunung | myang jurang-jurang pêparang ||

14. parang rong kang curi-curi | rêrèjèng kajogan tirta | sumorot kênèng sunare | surya rumangsang ngakasa | kasaru praptanira | residhèn nagri Madiun | Tuwan Phèlsêr asmanira ||

15. saha pra tuwan kêkalih | G. F. Sêkilka satunggal | asistèn ing Magêtane | Tuwan Glimê katrinira |

--- 2 : 49 ---

kuntrolir kang pilênggah | kanthi Bupati Madiun | Tumênggung Sasradiningrat ||

16. tuwin Dyan Mas Adipati | Magêtan Suradiningrat | kang dhèrèkkên ing lampahe | Jêng Pangran Gôndasuputra | lan Dyan Mas Wirasmara | kanthi administratur |[7] Tuwan Pêlor namanira ||

17. ing Srikaton kang jagèni | saha sarèrèhanira | langsir kapat pangarsane | sami anumpak turôngga | kang grêbyêg mantri desa | dalasan patingginipun | praptèng palataran wetan ||

18. dyan sami umandhap saking | turôngga gya têtabean | bage-binage rawuhe |

--- 2 : 50 ---

lan pra tamu tuwan-tuwan | tumulya lêlênggahan | ing jroning pakuwon agung | sinunggata num-inuman ||

19. watara wanci jam kalih | prasamya lêkas bujana | kêmbul sakameja gone | nutug dènnya andrawina | sinêlan imbal sabda | dangu ing antaranipun | luware wong agung sigra ||

20. amit mring risdhèn kêkalih | tuwin para tuwan-tuwan | kondur marang pakuwone | pra gusti saananira | sawusing têtabean | dan sami makuwon sampun | nahan ta ingkang winarna ||

21. sutendra taruna kalih | pamitan dhatêng kang uwa |

--- 2 : 51 ---

badhe mirsani rakite | ing bukit Tirtanirmala | jêng gusti sukèng driya | amiji mring putranipun | Jêng Pangran Dayakusuma ||

22. dinuking sabda tinuding | among umiringa marang | narendra putra kalihe | sinung kanthi mantri desa | aran Pôncagrêjita | sabawah panêkaripun | lan nganggoa wimbasara ||

23. kapat tindhihe patinggi | kang putra matur sandika | kunêng wau ta praptane | wanci patêmbayanira | têdhake rajaputra | têtiga wus samya ngumpul | nèng pakuwon ing Ngabean ||

24. pra wadya wus amiranti |

--- 2 : 52 ---

samapta mawa turôngga | narendratmaja nulyage | tindak dinulur ing wadya | Pangran Dayakusuma | kang môngka pamonging laku | tansah cakêt wawan sabda ||

25. jajaran langsir pangarsi | naracak turangganira | kêmbaran bopong ulêse | wau pra gusti têtiga | lampahirèng samarga | tansah lon-lonan kadulu | lêlangên lir alêlana ||

26. samarga-marga ningali | aldaka kang kawistara | ing ênu saantarane | mawarna sasêngkanira | sawênèh ana arga | tan agêng granira munggul | grêmbêling grumbul kapriksa ||

--- 2 : 53 ---

27. lir gambar cinawi rêmit | rêmu rawat sumamburat | kasiratan ing sorote | surya lumarap ngancala | imbanging arga ana | himalaya amanawung | sinawung ing jaladara ||

28. kapraban wimbaning rawi | sumunar mahasmu jênar | tumeja-teja ujunge | kèksi isthaning prabata | kadya tur manambrama | mring sang katêmbèn andulu | kunêng ta glis praptanira ||

29. ing Tirtanirmala wukir | samapta pakuwonira | rakit sauparênggane | palêngkunge ngôngkang marga | rinênggèng buntal patra | sinangsayèng taru-taru |

--- 2 : 54 ---

tarap têtuwuhanira ||

30. kadya dhepoking maharsi | pasang rakiting suyasa | kinubêng wukir kikise | sukèng tyas satriya tiga | sigra sami mariksa | kaananing ranu-ranu | kang gambuh karya usada ||

4. Gambuh

1. purwane kang jinujug | garojogan kang nywara gumrujug | lajêng anjog kajogan ujunging wukir | tinaru tinarub-tarub | kinubêng-kubêng kinêbon ||

2. umêdal udalipun | santêr sumêntor tirta lumuntur | yeka môngka pasiramaning pra gusti | kinrobong kang wastra pingul | jro jrambah tinrapan ing tong ||

--- 2 : 55 ---

3. kumrêcêk kumarucuk | kawikanan ingkang apakantuk | yèn kinarya siram sabên bangun enjing | wèh kyating angga sawêgung | bêbayu pêgêling boyok ||

4. kalamun karêm kungkum | balung sungsum sami sêmu tuntum | kêngkêng kiyat ruwat mêmalaning dhiri | larud saliring rês linu | barêgas ringase katon ||

5. punika kandhanipun | kang rumêksa sêndhang kyai dhukun | gusti katri sukèng tyas dèn wursitani | anulya tindak tumurun | anjog dhatêng tirta mandos ||

6. wontên ronge kang sirung | tur gumlêdhêg swaranira umung | toyanira katon cêmêng angêlangit | malênthuk wijiling unthuk | rambasing êmbês tanpa rob ||

--- 2 : 56 ---

7. ing ngriku rôngga dhusun | ingkang jagi sapratingginipun | amiranti obor tuwin ayam alit | kinarya andadar banyu | kamandène kang sayêktos ||

8. ayam kang sinarimpung | pinêrakkên pipining rong sirung | sanalika kênèng hawaning kang warih | lês anglês jiwangganipun | kêdhap idhêpe kalêson ||

9. ngalumpruk kadi kapuk | gya ngombenan toya tawa tuwuk | silir-silir kasilir nulya ngalilir | pucêting cêcènggèr wutuh | lir ing nguni nulya pêtok ||

10. pinindho pining têlu | tuhu kadi nalika duk wau | sukèng driya satriya katri ningali | tumulya malih amundhut | pratôndha kang saking obor ||

--- 2 : 57 ---

11. sinulêd latu murub | pinêrakkên sanalika surud | dupi pinèt tinêbihkên mubal malih | malah ta kadya dinamu | kumantar-kantar mancorong ||

12. pra gusti sukèng kalbu | myat mubyaring obor tan tinunu | anuhoni kontab tibaning pawarti | titikaning para catur | kang lumantar mring kadhaton ||

13. anulya tumaruntun | tumurun jog mring tirta si dhukun | sêndhang kalih kinulah tur pinarigi | bundêr kèdêran kang ranu | udaling tirta tan anggop ||

14. tur wêning umbulipun | kacarita sêndhang kalihipun | tatal lamun kinarya usada sakit | barah rambat katrap bubul | waluya yèn kinum kono ||

--- 2 : 58 ---

15. satriya katri sampun | amariksa kang sêndhang sadarum | sigra kondur dinulur ing para dasih | kadya duk ing tindakipun | kunêng ganti cinariyos ||

16. wau sapungkuripun | gusti katri wontên ingkang nusul | iswaratma Pangran Gôndatmaja nanging | mung lancaran tindakipun | nitih turôngga bêsaos ||

17. tan têbih gya kapêthuk | lan kang kondur samana wus cundhuk | wusnya bage-binage arjaning margi | jêng pangran umiring wangsul | kondur dhatêng ing pakuwon ||

18. kunêng rèhirè[8] ênu | satêngah nêm sampun praptèng kuwu | adan sami sumiwi mring kangjêng gusti | mung sakêdhap nuntên mundur | sowang-sowang mring pakuwon ||

--- 2 : 59 ---

19. praptaning pukul pitu | wus marêpat sagunging pra tamu | kangjêng gusti tindak pasanggrahan ngloji | lêlênggahan gadri ngayun | ingkang umangjêng[9] mangulon ||

20. antara pukul wolu | kalangênan ingkang sêkar latu | kang tumingal lanang wadon tarap pipit | akubêng akalang têpung | tumpa-tumpa kang nênonton ||

21. gumrênggêng gumarunggung | gumêr gumrah gumarênêng umung | linêkasan wêkas lor kang sêkar api | drêsing srèng saengga jawuh | wimbuh barondonging êlong ||

22. binandhung saking kidul | srèng andêdêl angayuh mandhuwur | têkèng luhur mêkar tumangkar mawarni | abang biru tuwin pingul | gumêr suraking wong nonton ||

--- 2 : 60 ---

23. sawênèh janma dhusun | kang katiban gronjal kagum-kagum | ingkang pêrak kaparak ing agni ngisis | sinurak saking lor kidul | rame swaranira mawor ||

24. pradôngga amangungkung | slêbêgane Kêbogiro barung | barêng gôngsa kalênengan munggwing ngarsi | sinênggrèng pêpathêtipun | cêp mênêng swaraning uwong ||

25. ginantyan wêdalipun | layangan ting andêdêl mandhuwur | kang tumingal akêplok surak swaratri | kang adoh kumêdah dulu | mènèk wit pucung andongong ||

5. Pocung[10]

1. kang andulu surake mawantu-wantu | sawusira têlas |

--- 2 : 61 ---

kalangênan kang kaèksi | salin gêlar tandya lêkas langênswara ||

2. kang ngêngidung tanduk-tindake tan kadung | awilêt limbatan | datan kewran mring rêrawit | kadi suling dumêling like mêmêla ||

3. dhasar arum saplak rêsmining raras rum | rumarah ing gita | ginanti cengkok ngrêrêngih | tistis sunya tan ana sora sabawa ||

4. tarlèn amung mirêngkên kang tansah mêlung | lir mêmêling marang | pra taruna kang winasis | têmbang-têmbung tumibèng tibaning gôngsa ||

5. rara wijung awijang wêdharing kidung | rêpène ngrêrêpa |

--- 2 : 62 ---

pangrapu rêmpuning galih | ngayuh driya mring sagunging kang miyarsa ||

6. tan adangu gya sami tindak malêbu | jroning pambujanan | lênggah banjêng para gusti | atanapi pra tuwan-tuwan sadaya ||

7. wantu-wantu sunggata prapta lumintu | sêling juk-unjukan | tan sêla salin-sumalin | kang surasa di-adi doh sangkanira ||

8. sru kayungyun kang prapta saking Madiun | sèwu tan anyipta | sakêthi datan andugi | lamun manggih sarwa kadi jroning pra ||[11]

9. kongsi dangu dènira bujana wau | ngiras pagunêman |

--- 2 : 63 ---

pranatan kang wus pinasthi | karsanira residhèn ing Surakarta ||

10. tindakipun benjang-enjang wanci bangun | kampir ing Gadhungan | lajêng anjog Tubagiri | kèndêl Sukuh mriksani candhi Pancaka ||

11. yèn wus rampung gya têrus margi campurung | jêng gusti ngandika | sakalangkung nyuwawèni | amung kula trus saking ngriki kewala ||

12. lan pra tamu kang andhèrèk mêdal ngriku | amung putra kula | sutendra Pangran Ngabèi | sakadange kêdah andhèrèk paduka ||

13. Pangran Prabu Prangwadana kanthinipun | de pamonging lampah |

--- 2 : 64 ---

sutendra pangeran kalih | putra kula Pangeran Dayakusuma ||

14. risdhèn manggut pangèsthining driya pagut | lawan karsanira | jêng gusti pangran dipati | gya luwaran dènira sami dhaharan ||

15. mung sapangu pinarakan anèng ngriku | jêng gusti sakala | têtabean minta pamit | para jawi sami umiring sadaya ||

16. praptèng kuwu siniwakèng para sunu | sutendra têtiga | jajar lan kang wa marapit | Dyan Dipati Madiun lan ing Magêtan ||

17. munggwing ngayun jajar wau lênggahipun | lawan para putra |

--- 2 : 65 ---

ing Mangkunagaran tuwin | kang winêrda Sang Nararya Brajanata ||

18. tan adangu midêr kang larih lumintu | lêlangên suwara | linud ing sêsêndhon gêndhing | sinênggakan badhud kapat cêcengkokan ||

19. para tamu myarsa Ni Mbok Arumdalu | dènnya lagu swara | rênyah alus gilig mêthit | amêmêthêt wilêt sajak pasisiran ||

20. datan lugu mung irib pacaking lagu | lagehaning gita | imbal kalawan pun gadhing | nora gandhang gêndhènge wilêt pasaja ||

21. gêndhingipun pêpêthikan saking kidung | mula-mulanira |

--- 2 : 66 ---

têmbang macapat Kinanthi | jinangkêpan kêthuk pat lakuning kêndhang ||

22. para badhud kêplok alon manggut-manggut | eca cêcêngkengan | jênak tyase para tami | nging kasaru ing wanci pan sampun môngsa ||

23. lingsir dalu jêng gusti sasmitèng wadu | tanggap pra niyaga | anyênggrèng sêsêndhon nami | Sastradatan lajêng dhawah yak-ayakan ||

24. sigra kondur pra tamu mêndhêg tumuntur | mentar sêsowangan | mring kuwunira pribadi | kunêng ratri kawuwusa wanci enjang ||

25. janma umung | kang rumanti karyanipun | kuda tuwin rata |

--- 2 : 67 ---

rakiting pêpara mantri | gumarêdêg marpat munggwing palataran ||

26. dyan wong agung ngumpul mring loji sawêgung | Risdhèn Surakarta | amit tindak ngrumiyini | nitih kuda mudhun ngalèr lampahira ||

27. kang garubyug para pulisi gumrudug | gumrêdêg kang lampah | langsir catur munggwèng ngarsi | sigêg gantya ingkang winursitèng kôndha ||

28. ingkang manggung maksih nèng pakuwonipun | jêng gusti kalawan | Residhèn Madiun tuwin | kang kinanthi Dipati Suradiningrat ||

6. Kinanthi

1. kang kinèn sami tumuntur |

--- 2 : 68 ---

atmajanira jêng gusti | Pangeran Gôndaatmaja | lan kang eyang kang wêwangi | Arya Brajanata lawan | Wiraasmara sumiwi ||

2. turôngga rata wus ngumpul | pinarnah plataran ngarsi | wimbasara sikêp dwaja | ingkang badhe anjajari | ampilan wus ngapit rata | rantap pangiride kèksi ||

3. satus janma ngajêng pungkur | gumrah swaranira atri | tan antara sang iswara | budhal ingurmatan dening | pradôngga barung sauran | gora swara gêgêtêri ||

4. lumampah tirah ing gunung | pinapar lêmpar waradin | radinan nikung mangetan |

--- 2 : 69 ---

ngampad ngampar sapanginggil | pinggir pinarigi sela | tan sêla rampak marapit ||

5. anjog jurang Seladhukun | siluk bambing sêmu miring | têkèng watês Selasambang | nut imbang malih malipir | lêmpêr lampahe kang rata | datan antara kaèksi ||

6. ing Srikaton kanthanipun | rantap rontèke marapit | kumlap tinub ing maruta | marut ing rèh maratani | kadi panjrahing puspita | tumular nêdhêng ngalilir ||

7. linud jaladara têdhuh | praptane mariris aris | mangkana ta lampahira | wong agung kang sampun prapti | gapuraning pacangkraman |

--- 2 : 70 ---

pinalêngkung jajar kalih ||

8. urmat kang pradôngga barung | pelog slendro Carabali | awor pangriking turôngga | pating balêkèr kapyarsi | srawungan swaraning janma | wurahan arsa ningali ||

9. rawuh pasanggrahan agung | anggênggêng saengga nagri | rinakit pura pêpara | sangkêp suyasaning ardi | mangilèn ing ajêngira | mangku marga mudhun ardi ||

10. gênêngan guwa na gunung | bawera panduking aksi | gêgêr pagêr kawistara | watêsing capuri panti | wisma catur bêbanjêngan | jinèjèr ing ngajêng wingking ||

11. pagut èmpèring bêbatur |

--- 2 : 71 ---

gêndhèng payone gumrining | ing ngarsa ngiras pandhapa | tuwin suyasa ing wingking | kang têngah kinamar-kamar | môngka unggyaning pra tami ||

12. asri uparêngganipun | pinatut patraping panti | pantês gone lêlêsonan | pasmining sarwa wêwangi | lumrang kang gônda kusuma | winor ing jêbat kasturi ||

13. èmpèr ngarsa pisan sinung | payon galnisir sinami | saka tosan tur santosa | watês blandaring taritis | rinênggèng pot sêsêkaran | tumangkar sêkar gônda mrik ||

14. pinlêstèr lir jobin pingul | kajogan ngajêng pandhapi | binêlah môngka wiwara |

--- 2 : 72 ---

jajar katri cinèt wilis | sinami lawan candhela | pêpanilan pinalipit ||

15. bulêting dhasar piningul | palanging têbêng ingukir | pindha jêmparing tumama | tumancêb turut ing pinggir | lêlongkanging kalowongan | ngaluwêng mubêng ngawêngi ||

16. bundêr pinindha sitangsu | umimba katon sapalih | nêb-inêb karepyak rinam | jinumbuh rêngganing sungging | wisma gêng-agêng minôngka | lêlênggahaning pra gusti ||

17. sinung rêsban kursi bangku | minuman mawarni-warni | suyasa kang wuri pisan | piranti gone sêsaji | sajèn rakiting sunggata |

--- 2 : 73 ---

di-adi sarwa mêpêki ||

18. anjog ing kajogan pungkur | manguntur mijil sing gadri | pinayon kampung lajuran | têrus mring patirtan wingking | lèr kidul sinung rêrênggan | wisma kampung amarapit ||

19. kang kidul panggenanipun | koki tukang lampu tuwin | pra wadya suba pandaya | godhag wontên wisma malih | mujur mangalèr minôngka | pondhokaning kênèk kusir ||

20. lêt patirtan kang lèr sinung | wisma wangun kampung bali | balungan balok sadaya | ing ngajêng pinagêr ruji | punika pakuwonira | sagunging kang para siwi ||

21. sadasasta longkangipun |

--- 2 : 74 ---

sinung wisma kampung malih | mujur ngilèn taratasan | punika ingkang kinardi | patêngganing kalawija | myang santana kang umiring ||

22. kang cakêt pakuwon agung | kinarya gèning parabdi | kang sami saos busana | mrih enggale yèn lumaris | lêt pagêring patamanan | ingapit wisma gêng kalih ||

23. sami ngilèn ajêngipun | kêmbar rekaning kang panti | galnisir taratagira | jinumbuh ing ngajêng wingking | ingkang lèr pakuwonira | jêng gusti pangran dipati ||

24. lan putra jêng pangran prabu | kang kidul pancèn kinardi | pakuwon sang narpatmaja |

--- 2 : 75 ---

lawan kang rayi kêkalih | rinêngga ing kêmbang-kêmbang | kinubêng ing taru rêsmi ||

25. sarwasri tanêmanipun | pinagêr ing pancak suji | prabusèt mênur sridênta | sêkar dangan widasari | saruni lan sumarsana | sumêr gandanira amrik ||

26. puspitanjrah nuksmèng taru | tarap turut ing taritis | tinarutus ing brêmara | mara murih goning sari | sarana nandinèng patra | patraping rèh amarsudi ||

27. rumambat ing pang tumiyung | brangêngêng karêngên kadi | dwijawara mêsu brata | matêk mantrane samadi | kasilir ing samirana |

kongkal ing sadpada ngrêngih ||

28. kèh warnane taru-taru | ingkang tumaruna sami | sêmi sêmune ngrêmbaka | sakubênging wukir-wukir | kanan kering wuri ngarsa | tan pêgat tinruh ing warih ||

7. Mêgatruh

1. kêbon wingking sinung wisma mujur ngidul | jêng-ajêngan tundha kalih | ginuthêk godhagan têpung | minôngka gèning turanggi | pinayu kambêngan ayom ||

2. sinung marga agêng mring pakuwon agung | anggênggêng kang pancak suji | anaman ing dêling wulung | madyaning kêstal sinung ting | kapering têmbing kang êlor ||

3. saking ngriku arga Dumilah kadulu |

sawêngkone têpis iring | parang rong kang sirung-sirung | siluk-siluk sungil-sungil | taru ayom angarongkob ||

4. duk kèdêran jaladara angêndhanu | alamat limut kaèksi | pak-ampak prapta manaput | sampat kongsi saput siti | datan antara tan katon ||

5. sigêg gantya rêngganing pakuwon agung | kawuwusa kang lumaris | ngalèr ngetan marganipun | jêng tuwan residhèn tuwin | tuwan-tuwan sampun rawoh ||

6. sapinggiring lèpèn Dimara kapêthuk | Tuwan Pan dêr Pit lan malih | Tuwan Arlop kanthinipun | wontên saêlèring kali | myang langsir tridasa kang wong ||

7. dupi sami mandhap sing turangganipun |

--- 2 : 78 ---

ganti nitih tandhu kursi | narakarya kang amikul | dêmang rôngga kang jagèni | lampahira kinèn alon ||

8. awit lèpèn kèh watu kang lunyu-lunyu | lêlumutan kanyut dening | wantêring tirta lumuntur | kang lumantar saking wukir | ing sabrang lèr dupi rawoh ||

9. têtabean lan tuwan kalih kang mêthuk | rampung gya manitih malih | turôngga dan[12] bidhal kêbut | tan kêbat dènnya lumaris | ningali ardi kang katon ||

10. myang jêjurang pêparang kang sirung-sirung | kang pêrak marga marapit | kunêng pakèwêding ênu | ing Gadhungan sampun prapti | kinurmatan gôngsa pelog ||

11. ingancaran sami lênggah kursi têpung |

--- 2 : 79 ---

sinunggata wedang tuwin | minuman tumrah tumruntun | sêlingan salin-sumalin | myang sêsadêhan tan anggop ||

12. tan adangu dènira kampir ing ngriku | jêng tuwan residhèn aglis | têtabean arsa laju | lajêng mring dhusun Kumuning | tan antara sami bodhol ||

13. kinurmatan kadi duk ing rawuhipun | pangarsa langsir tan têbih | ing marga datan winuwus | sarawuhirèng Kumuning | urmat gêndhing Jangkrik Genggong ||

14. Nyonyah Arlop gurawalan rèh amêthuk | kusung-kusung ngacarani | sadaya kang sami rawuh | ingaturan malbèng loji | lênggahan sami karaos ||

15. sinunggata wedang minuman dumrunuh |

--- 2 : 80 ---

dhaharan kang adi-adi | dahat panambramanipun | Nyonyah Arlop ing Kumuni[13] | trampil tanggap ing paclathon ||

16. langkung rêna tamu ing saananipun | dangu antaraning wanci | duk arsa pamit kasaru | praptaning riris tan aris | wor lesus mêsês sumêrot ||

17. kongsi dangu drêsing jawah wor lan bayu | dupi têkèng pukul kalih | kèsisan ngisis kang mêndhung | sinrang maruta sumilir | kang kalingan sami katon ||

18. tuwan risdhèn tuwin sagung para tamu | têtabean minta pamit | budhal ing sawadyanipun | kinurmatan gôngsa muni | kadi kalanta duk rawoh ||

19. lampahira taruntunan tumaruntun |

--- 2 : 81 ---

nut imbang bambing tumawing | tinawang kang siluk-siluk | sêsungiling padhas sêngkil | kèh wrêksa tabête kang sol ||

20. tan antara Tubagiri sampun rawuh | sêsêngkaning Sukuh kèksi | rakiting marga manikung | nut pêpèrèng iring-iring | sarawuhirèng pakuwon ||

21. kinurmatan swaraning pradôngga umung | sukèng tyas wadya kang nganti | mring jêng tuwan rawuhipun | lajêng sami mariksani | candhi pancakaning layon ||

22. kori pisan kaèksi gapuranipun | sinung ing arca winarni | ing rêrekan baga purus | yeka sangkalaning nguni | kang candhi witira dados ||

23. minggah malih tumêkèng gapura luhur |

--- 2 : 82 ---

pancaka munggul kaèksi | panjrah kang arca kadulu | pinindha-pindha kang warni | pra jawata wiwit tinon ||

24. wusnya rampung ningali candhi sawêgung | kèndêl ing pakuwon sami | bujana saananipun | sarêng praptaning kang riris | wor sindhung riwut sumêntor ||

25. ampak-ampak anampêk kongsi ngalimut | limêng katawêngan dening | jaladara midêr têpung | têpang ujunge kang wukir | ing wanci wus lingsir kulon ||

26. dadya dangu kapirangu samya ngrêmbug | pangrêmbagira wus gilig | lajêng badhe bodholipun | wit lamun katungkèng ratri | sayêkti têmah kuwatos ||

27. tuwan risdhèn gya nitih turangganipun |

--- 2 : 83 ---

pra tuwan lan para gusti | dumulur nut ing lêlungur | tumurun mring jurang bambing | nut pêpèrèng nikung ngulon ||

28. lalu limut kalamatan ing pêpêdhut | kadrêsan jawah ngin-angin | lidhah kilat thathit barung | gara-gara kèh dhatêngi | prabawa para gung rawoh ||

29. mawa têdhuh kaluwung ngawêng malêngkung | malang lir mêmêling margi | mangkana ta lampahipun | lambunging cêmpurung prapti | wijiling baskara katon ||

8. Mijil

1. radi ngampad marga amalipir | lêmpêr kongsi anjog | Samakade andêdêr lampahe | nging sêsêngkan tan sumêngka kadi |

--- 2 : 84 ---

duk ing Tubagiri | kalawan ing Sukuh ||

2. wus kapungkur desa Samakadi | tan antara katon | pakuwon gung munggul banderane | asrêp ing tyas kang sami lumaris | samana kang wanci | andakara surup ||

3. kinurmatan kang pradôngga katri | swaranira mawor | pra turôngga kang prapta sakèhe | kangjêng gusti pangeran dipati | dangu dènnya nganti | nèng pakuwon agung ||

4. dupi rawuh tuwan risdhèn tuwin | tuwan-tuwan alon | mandhap saking turôngga tinampèn | para dêmang rôngga myang patinggi | jêng pangran dipati | têtabean mêthuk ||

--- 2 : 85 ---

5. anambrama raharjaning margi | ingancaran gupoh | mring pandhapi pinarakan andhèr | wawansabda wartane samargi | jêng gusti miyarsi | langkung dènnya ngungun ||

6. bingahing tyas dènira basuki | rawuh ing pakuwon | tan adangu luwaran sakèhe | tuwan-tuwan tuwin para tami | sowang-sowang sami | mring pakuwonipun ||

7. tabah[14] sapta pra tamu wus sami | sowan mring pakuwon | loji ngajêng ajajar lênggahe | amung Kangjêng Pangeran Ngabèi | kang dèrèng sumiwi | lan sakadangipun ||

8. nulya kangjêng pangeran dipati | miji putra kinon |

--- 2 : 86 ---

panggih lawan sutendra katrine | lamun sayah tan susah sumiwi | anglêrêmna sami | ing saliranipun ||

9. duta mêsat tan antara prapti | sajroning pakuwon | cundhuk lawan kang rayi katrine | alon matur rèhirèng tinuding | Jêng Pangran Ngabèi | mèsêm sarwi matur ||

10. tan rêkaos raosing kang dhiri | myang botên kêlêson | mangke kula sumewa èstune | duta raka kinèn ngrumiyini | sapungkure nuli | tumungka ing laku ||

11. Pangran Gôndaatmaja gya amit | mijil sing pakuwon | dupi prapta alon ing ature | saliring rèh dènira tinuding |

--- 2 : 87 ---

kang rama miyarsi | langkung rênèng kalbu ||

12. tan adangu atmajendra katri | sumiwèng pakuwon | têtabean lan tuwan residhèn | ingancaran satata nèng kursi | sadangune sami | tan lyan kang rinêmbug ||

13. dèniranggung sangsaranèng margi | ngambah jurang sigrong | sumêngka ring paranging pêpèrèng | ngiring-iring tumawing ambambing | siluk-siluk sungil | watu-watu lunyu ||

14. tan lastari lampahing turanggi | anggung kapalorod | kasarakat rongkab kêkambile | akèh tundhan tumundha matindhih | kandhêg dèn gondhèli | bagondhal gumandhul ||

--- 2 : 88 ---

15. samya ngungun kang dèn cariyosi | sukèsmu katonton | dene para wong agung têmahe | kataman ing sangsara samargi | tan antara wanci | mèh pukul sapuluh ||

16. gya bujana mring pandhapi wingking | andrawina kasok | rampung dhahar bubaran sakèhe | para tamu tanapi pra gusti | amakuwon sami | tan winarnèng dalu ||

17. bangun enjing kang srigunting muni | tuwin pêksi jodhog | sata wana jrit pating jagigrèk | myang kênthunging lêsung lamat têbih | binarung swaraning | jago kang kaluruk ||

18. ramya umyang swaraning rarywalit | arsa angon pêthok |

--- 2 : 89 ---

mring kêkandhang agandhang swarane | sigra wadya kang badhe lêladi | ngalilir umijil | saking pondhokipun ||

19. bang-bang wetan mega malang kèksi | rumamyang sumorot | kaprabawan raditya sunare | narawungi langêning wiyati | kartika kalindhih | kucêm warnanipun ||

20. sirêm surêm taranggana tistis | kasor ingkang sorot | saput siti kawanton wimbane | pêdhut dhêdhêt ampak-ampak prapti | pêtêng anglimputi | udayaning gunung ||

21. kawaratana ingkang adi-ardi |[15] mung grane kang katon | tan antara Hyang Rawi wijile | sumunar mring imbanging kang wukir |

--- 2 : 90 ---

kontra taru rêsmi | kang trêna ing gunung ||

22. usarabyor kang nèng taru ruwit | kabaskara katon | lir sêsotya sumêbar isthane | angrênggani imbanging kang ardi | nahan kang miranti | wrahatbala umung ||

23. abusêkan kasêsêk kang wanci | rakiting pirantos | marma gumrah gumuruh swarane | dan sawega bageyaning kardi | rata myang turanggi | wus pinarnah kumpul ||

24. cakêt anèng ngajênging pandhapi | pangiride katon | satus janma mangkana wiyose | kangjêng gusti pangeran dipati | mring pakuwon loji | lawan para tamu ||

--- 2 : 91 ---

25. taman kêndhat sadêhan kang prapti | tumrahe tan anggop | sawusira dhaharan sakèhe | tuwan risdhèn ing Madiun tuwin | bupati kêkalih | lan asistènipun ||

26. tuwin tuwan kontrolir samyamit | mundur mring Srikaton | datan tumut dhèrèk sapuruge | wit kadangon dènnya tinggal nagri | bok kadukan dening | jêng tuwan gupêrnur ||

27. kangjêng gusti pangeran dipati | tan antara dhawoh | mring Dyan Bèi Citrapradatane | sarèhira padha ingsun tuding | umiringa maring | risdhèn ing Madiun ||

28. mung balia Seladhukun wukir | dan nusula mring ngong |

iya marang mring Jumapalane | Dyan Ngabèi sandika umijil | jêng tuwan kang pamit | kantun angkatipun ||

29. tan winarna bidhale jêng gusti | ingkang cinariyos | Tuwan Risdhèn Madiun angkate | tabah sapta bidhal dèn urmati | pradôngga swaratri | Carabalèn umung ||

30. ngambah marga sakiduling wukir | lambunging Srikaton | trus mangetan gya nikung mangalèr | jog radinan ing Pancot manginggil | rikating lumaris | praptèng Seladhukun ||

31. sami kèndêl ngasoni turanggi | lênggahan pakuwon | kinurmatan pradôngga arame | mung sakêdhap tandya bidhal malih |

kunêng kang lumaris | wau ta ing pungkur ||

9. Pangkur

1. Dyan Bèi Citrapradata | wangsul saha sakondhangira sami | rêrikatan lampahipun | sigêgên ing samarga | gantya ingkang winursitèng kandhanipun | residhèn ing Surakarta | kang mangidul lan jêng gusti ||

2. sawadyabala gumêrah | nut têtirah tumêrah golong pipit | ampadan lambunging gunung | lêmpêr èmpèr pêparan | iring-iring pinlimping sinung têtanggul | lêlêbak binêkan sela | sinalimut wêdhi krikil ||

3. mandhukul pinapar lêmpar | dadya lêmpêr têdhunan jurang gamping |

--- 2 : 94 ---

agampang tur sinung taru | andhêndhêng witing dhadhap | ronirayom mawèh ayêming wadyagung | nikung ngalèr joging marga | gugur tuwin Jabalkanil ||

4. laju ngalèr ara-ara | abawera radinan awaradin | trus mangilèn lampahipun | rawuh dhusun Mutihan | wontên tarub tinarap ing taru-taru | tiris sinasayèng mayang | mung atêp payon gumrining ||

5. langse lêlungsiring wisma | pare mudha jumbuh lan dwaja sami | palêngkung malang dêlanggung | binulêt buntal patra | patrapira lir nganti-anti wong agung | yèku paurmatanira | Tuwan Robrêt Dhabu nami ||

6. jêng gusti sarawuhira |

--- 2 : 95 ---

lan residhèn tuwin kang para tami | ingurmatan gôngsa barung | mariyêm bal-ambalan | kaping sanga tinundha-tundha tumêdhuh | dhêndhêng kukusing sandawa | kadya ima nawung siti ||

7. Tuwan Dhabu ing Mutihan | dahat saking noraga dèn têdhaki | pra gusti sadayanipun | katuran lêlênggahan | munggwing tarub kang jrambah ginlaran babud | sinugun sinungga-sungga | liningga-lingga dewaji ||

8. pinuji pinuja-puja | ing sunggata sarwa di sarwa rêsik | wèh rêsêping para wadu | ingkang sami tumingal | tan antara sami ingurmatan ngunjuk | sampanyê môngka pratôndha | sumungku sungkêming galih ||

--- 2 : 96 ---

9. mring tuwan residhèn lawan | kangjêng gusti pangeran adipati | sawusira sami ngunjuk | gya pamit têtabean | bidhal umung urmatan munya ambarung | mariyêm matundha-tundha | gumuntur rèh gêgêtêri ||

10. kapungkur dhusun Mutihan | myang Koripan ing Kaligêmbong prapti | kèh wadya kang sami mêthuk | saking tanah Gobayan | sang iswara lastari ing lampahipun | rawuh gudhang Jumantana | ing lampah prasamya kampir ||

11. mariksa pandayèng kahwa | kang binêbak sarana saking warih | pinrih umara maring mul | mulêk mêlak jinôntra | kênèng daya kongkal ing untu lumuntur | mêdêt kang baruna jôntra |

--- 2 : 97 ---

lir cakra katiyub angin ||

12. alu kongkal ing paekan | gya lumintu nutu gênti nibani | cangkoking kahwa umawut | karênan ingkang mulat | rampung sigra ngaso mring pakuwon agung | kaprênah kidul tan têbah | lawan mul kang dèn priksani ||

13. mangkana rêrêngganira | kang suyasa sauruting taritis | tinaratas ing wastra lus | kinampuh warna tiga | gêdhah seta rêkta winiru malêngkung | longkange sinung tuwuhan | pisang rosan tuwin cêngkir ||

14. mangkana sajroning wisma | wus gumêlar sadêhan amiranti | wedang minuman supênuh | tandya sami bujana | tan adangu lajêng bidhal lampahipun |

--- 2 : 98 ---

andêdêr mung saonjotan | dungkap Jumapala kèksi ||

15. gumlar rontèk myang bandera | amarêpat maripit marga tirip | tarap ingkang taru-taru | tiris lagya tumruna | abanjaran ambanjêng mujur mangidul | palêngkung lênging binuntal | patra patrape marapit ||

16. ngalêmpit mulêt mring saka | sinukarta kakôndha jèjèr kalih | kalawan kang umbul-umbul | têtanggul tinancêban | ruji rancang pinalang ing dêling wulung | sinalimut ron rumamyang | sêlane sinêling-sêling ||

17. mustakane tiris jênar | sru sumunar rawe-rawe malipir | têkèng palêngkung ing ngayun | sinung tiyang bandera |

--- 2 : 99 ---

agêng munggul kinubêngan ing têtunggul | tinanêman kalamênta | prak lan pagêring capuri ||

18. pradôngga tanggap umunya | buka pathêt manyura gêndhing muni | Puspawarna sindhèn barung | ringgit katri tan pêgat | liking suling tiniling mêmalat ing kung | lajêng sami lêlênggahan | pra tuwan lan para gusti ||

19. tandya praptaning sunggata | kaldhu laju sumaos kangjêng gusti | tanapi kang para tamu | tumrah wadu-wandawa | andrawina winantu swarèng raras rum | rumaras srining kalangyan | sindhèn sêsêndhoning gêndhing ||

20. kunêng wau sanalika | Dyan Mas Wirasmara marêk mangarsi | mangastuti gya umatur |

--- 2 : 100 ---

dhuh gusti sang iswara | abdi tuwan juru panitik duk wau | suka uningèng kawula | yèn tanah Druju kang wukir ||

21. wontên sima amêmôngsa | tinaliti tabête kadi katri | singidan sêsiluk siguk | garumbul kang ngrêmbaka | mung kawan pal watawis ing têbihipun | ing papan tan patos gawat | kang pakèwêd mung sakêdhik ||

22. jêng tuwan risdhèn miyarsa | langkung suka ngandika mring jêng gusti | saudara lamun sarju | kula ing benjang-enjang | kapiadrêng badhe angawaki tumut | ngitêr singa kang sikara | munggèng jroning jurang trêbis ||

23. ngayubagya kang nèng ngarsa | atmajendra Jêng Pangran Angabèi |

--- 2 : 101 ---

kumêdah badhe tumuntur | myang sang iswara putra | Pangran Prabu Prangwadana kinèn tumut | jêng gusti andikanira | sesuk umiringa kaki ||

24. lan kanthia eyangira | Arya Brajanata kalawan malih | Wirasmara lan Si Pogul | myang Jayawilatikta | kapat sami rumêksaa ing pakewuh | kang wus tau jajah wana | wêruh papaning pawèsthi ||

25. dèn prayitna ywa pêpeka | wana gawat kaliwat gone wêrit | sandika jêng pangran prabu | risdhèn nulya ngandika | lawan Kaptin Noi sira sesuk-esuk | sun kanthi mèlua marang | pakitêran nora têbih ||

26. kaptin umatur sandika |

--- 2 : 102 ---

sigêg wau bujana wus miranti | tandya tindak dalêm pungkur | unggyaning pasunggatan | sadangune nora liya kang rinêmbug | mung badhe tibaning karya | pambêrêge benjing-enjing ||

27. luware saking bujana | sowang-sowang makuwon para gusti | nihan dupi praptanipun | sontên wanci jam gangsal | tuwan risdhèn miyos mring lesan jinujug | angêlèskên kontanira | supadi tan pindho kardi ||

28. dadya pra gusti sadaya | kèlu ing tyas sadaya angladosi | lesan musthi kontanipun | pinêlêng lênge kêna | winatara satus tindak têbihipun | tuhu tan ana kuciwa | kawangwang sami winasis ||

--- 2 : 103 ---

29. surya mèh ngancik ancala | candhikala sumirat asmu abrit | nulya jêng pangeran prabu | moga mrih karya suka | wraha jagar ingumbar nèng krangkèngipun | ingabên lawan srênggala | kinêplokan para abdi ||

30. sona ngrah wijung rumangsang | langkung rame tinundha binut kalih | cèlèng nyulêng ngisis siyung | amogok mêgap-mêgap | ana asu kasusu kasêlak naut | tuna katungka ing kônca | dhinodhos dhase kabalik ||

31. kalengkengan ngathang-athang | gya tinunjang ing rowang saking wingking | pramana dènira naut | githoke wraha kêna | ngrik karuna karênan kang sami dulu | wijung binujêng ing kathah |

--- 2 : 104 ---

ingundur kasaput ratri ||

10. Durma

1. tan antara Jêng Pangeran Gôndatmaja | mijilkên sêkar api | dhingin wêkas wetan | kang êlong barondongan | tinundha mawanti-wanti | lih kogêl lawan | srèng manrang ing wiyati ||

2. kang tumingal rèntèp têpung kêkalangan | suka surak swaratri | lir ruging prabata | tanapi swaranira | pradôngga barung ngurmati | rikalanira | ting mumbul sinrang angin ||

3. lamat-lamat kumêlap-kêlap kumêdhap | sakêdhap kêthip-kêthip | ting tinundha-tundha |

--- 2 : 105 ---

binandhung bancang tiga | suka pra gusti ningali | kalangyan ingkang | gêgana tinon kadi ||

4. daru midêr ngalintêr ngupaya papan | mangkana para gusti | kondur masanggrahan | anjujug kabujanan | bibare sowangan sami | mring kuwunira | sinigêg duk ing ratri ||

5. praptèng enjang jibêk wadya ing ngajêngan | banjêng nut pancak suji | jèjèr bêbanjaran | ana kang jujug papan | kang tumbak angrangap kèksi | urut sêluran | anut luhuring ardi ||

6. datan kêndhat dalêdêg kang saking wuntat | atarap kêtêp tirip |

--- 2 : 106 ---

praptaning turôngga | tuwin warastra dibya | ampilaning para gusti | jibêk nèng ngarsa | mangkana para gusti ||

7. miyos saking pakuwon lajêng panggihan | jêng tuwan risdhèn tuwin | pra tamu sadaya | lênggahan sawatara | wontên dasih tur udani | yèn wus têtela | gèn sima datan sêpi ||

8. risdhèn suka amundhut turangganira | anitih tindak aglis | risang narpatmaja | lan sang iswara putra | wus sami nitih turanggi | ginarbêg wadya | wandawa tan atêbih ||

9. amung tuwan kaptin ingkang kêdah dharat |

--- 2 : 107 ---

nuhoni yèn inpantri | wus tate lumampah | lampahan tigang dina | ugi minggah graning wukir | duk prang nèng Padhang | ing Dhèli tuwin Ngacih ||

10. lampahira tansah amusthi sanjata | Sêrungan sampun prapti | têtirahing arga | kèksi kang ngêpung samya | nèng pêpèrèng iring-iring | pêrak pêparang | murih parêk ing ardi ||

11. tuwan risdhèn mangu ing tyas angandika | mring Tuwan Pogul nênggih | yèn sun uningaa | ing papan kang kadyèka | wèh ana macan sakêthi | môngsa sudia | dene ta dahat supit ||

--- 2 : 108 ---

12. tuwan kaptin ngrêrêpa alon wacana | dhuh risdhèn sampun runtik | yèn panggenan sima | lir punika kewala | kawical kalangkung gampil | kang sampun limrah | tikêl kalawan ngriki ||

13. langkung sungil langkung siluk langkung pringga | tuwin kang mutawatir | kalamun punika | katimbang sabênira | tan môntra lamun sairib | panggenan sima | sêmune wana mamring ||

14. tuwan risdhèn gèdhèg-gèdhèg angandika | lah payo mlanggrong sami | sira aja têbah | nunggala lawan ingwang | Pangran Prangwadana tuwin | sawadyanira |

--- 2 : 109 ---

dèn parêk anèng ngriki ||

15. lawan ingsun tuwin sang narendratmaja | wit bangêt mutawatir | amung ta Sang Arya | Brajanata kalawan | Wirasmara dadya kiping | dèn kongsi têpang | lan baris kang ngubêngi ||

16. tan antara kapyarsa sêsurakira | gumêrah wanti-wanti | saking têmbing wetan | kang gosok ngangsêg papan | kèh galagah bosah-basih | lata karungkat | karênggêp rongkap sami ||

17. wrêksa kasol kèlês kabarubah rêbah | pinilês kapalipis | pêpês taru lata | kaidêk dening janma | sima mêmôngsa miyarsi |

--- 2 : 110 ---

surak gumêrah | giras kèh janma prapti ||

18. tan antara krodhanggro milar sarosa | sumêbut lir jêmparing | kumilat lumarap | barisan kang mariksa | surak alok ayo nuli | anarajanga | ing kene rêbut pati ||

19. para gusti myarsa suraking kang wadya | sigra samya amusthi | kang warastra dibya | rinênggêp asta kiwa | anthuk ingunggahkên sami | ingêmbat-êmbat | tansah tininggil-tinggil ||

20. kang ingajap mung mangke tibaning karya | ywa nganti pindho kardi | suka tinrajanga | sardula gora sabda |

--- 2 : 111 ---

kaya papêthaning warni | yèn anèng wana | kawarta gêgirisi ||

21. kawarnaa pabarisan ing Ngabeyan | tinrajang dèn gêroni | risang narpaputra | tan gugup tingkahira | ayêm prayitnane kèksi | musthi warastra | dibya tininggil-tinggil ||

22. kang sadula[16] andêdêr panêmpuhira | sang narpatmaja aglis | ngayati baswara | sima wrin kang warastra | atajêm sampun pinusthi | milar malumpat | binarêng dèn tibani ||

23. warastradi tumamèng têtepongira | nglumbanggro krasa sakit | nulya asingidan |

--- 2 : 112 ---

rumôngsa tan kuwawa | mring pamuke para gusti | lumêbèng guwa | tan ana kang udani ||

24. ingucalan[17] kang galagah pinilêsan | atusan kang anitis | nut tabêting macan | kadi ta wus kabranan | kanggêg kasaput ing ratri | surya mangrangsang | pracima sorot kuning ||

25. langku[18] cuwa pra gusti saananira | tuwan risdhèn miyarsi | swaraning sanjata | myang milaring kang sima | sêmu kadugi ing galih | ngandika lawan | gumujêng nolih wingking ||

26. hèh ta Pogul dahat sukane tyas ingwang | mêngko titikên aglis |

--- 2 : 113 ---

lamun maksih ana | sesuk sun arsa prapta | Tuwan Pogul turiraris | dhuh kangjêng tuwan | sayêkti mangke ratri ||

27. sima katri saèstu ngalih panggenan | ka[19] wus binujêng janmi | jawi ta ing benjang | praptèng môngsa têrangan | wangsul dhatêng ngriki malih | malah mèt rowang | sakawan gangsal pasthi ||

28. tuwan risdhèn langkung cuwaning wardaya | dene kasaput ratri | gya sami tumêdhak | marang tarub dadakan | bujana lan para gusti | sunggatanira | tan pae duk nèng loji ||

29. sêsadêhan tuwin ta kang num-inuman |

--- 2 : 114 ---

saji-saji sumaji | nèng meja tan sêla | residhèn angandika | marang sira tuwan kaptin | lah rasakêna | iki pangran dipati ||

30. bote wana kabèh doyanaku ana | tuwan kaptin mangsuli | kula tan anyana | yèn manggih makatêna | agêng parmane jêng gusti | kalawan tuwan | tuwin mring para tami ||

31. tan winarna jroning dhahar winursita | kasaru mêndhung prapti | gamêng ngantariksa | luware dhahar sigra | kondur anitih turanggi | sarawuhira | pinêthuk sabda manis ||

--- 2 : 115 ---

11. Dhandhanggula

1. kangjêng gusti pangeran dipati | siniwakèng madyaning pandhapa | wus dangu ing antarane | ngêntosi praptanipun | ingkang sami bêrêg mring wukir |

jêng tuwan risdhèn lawan | sang narendra sunu | rawuh sigra têtabean | sang iswara tanya wartaning wanadri | residhèn awasana ||

2. putra tuwan Jêng Pangran Ngabèi | ingkang sagêd dhawahi sardula | kula pirsa palajênge | saking watawisipun | nandhang kanin tepong kang wingking | nalika ingucalan | dhatêng pra wadyagung | kang nglacak dupi mèh pêrak | nging kasaru kasêlak suruping rawi |

--- 2 : 116 ---

ketang pringganing wana ||

3. dadya kanggêg kang samya nênitik | mutawatos kasaput ing jawah | têmahan mundur sakèhe | wadyalit kang ngêngêpung | yèn sampuna kasêlak wanci | kadi ta kang sardula | tamtu kengingipun | wit sampun kataman brana | cuwa kula langkung saking Pangran Bèi | jêng gusti amiyarsa ||

4. kandhanira duk anèng wanadri | langkung ngungun de sima tan kêna | tandya lêlênggahan andhèr | tarlèn ta kang winuwus | masalahe duk anèng wukir | pra wadu myang wandawa | cuwane kalangkung | gagale singa kruraya | kadi-kadi benjing-enjing dèn wangsuli |

--- 2 : 117 ---

nanging tan wontên dhawah ||

5. wit kagalih kalamun wus ngalih | ngungsi papan graning arga liya | ka wus ngili kèh ajrihe | wasana kang rinêmbug | benjing môngsa têrangan malih | badhe tindak pêpara | mring pakuwon ngriku | de papan langkung prayoga | yèn kinarya bêbêrêg sardula tuwin | amaning wana-wasa ||

6. tabah sapta sêkar latu mantri | tan prabeda gêlaring pangreka | kadi tan wontên siwahe | lawan kang wus winuwus | ing ruweya kalaning ratri | rampunge amariksa | sagung kang pra tamu | taman kêndhat andrawina | pukul sanga bujana sampun sumaji |

--- 2 : 118 ---

gya awit majêng dhahar ||

7. munggwing meja banjêngan kaèksi | salin-sumalin ladosanira | kang majêng wijang wijile | tan nunggil raosipun | cukat-cakut apil tarampil | kang ngladosi sadêhan | tan adhompo laku | wit sinung srat kapranatan | mrih kawratan pasunggataning pra gusti | titi tataning meja ||

8. nging jêng gusti pangeran dipati | tan umiring marang kabujanan | anyarèhkên sarirane | amung jêng pangran prabu | kang tinuduh minôngka wakil | dangu antaranira | dènnya dhahar kêmbul | tan kêmba imbal wacana | sêsambène sabên myarsakkên kang gêndhing |

--- 2 : 119 ---

kang anèng ing pandhapa ||

9. bibar dhahar antaraning wanci | madya ratri samana kalilan | lêrêm marang pakuwone | kunêng kalaning dalu | kawuwusa praptane enjing | wadyakuswa gumêrah | pinarnah kinumpul | rinèh sarekaning karya | kang garubyug pangirid tuwin pangarsi | samaptaning pêpara ||

10. para mantri saking Wanagiri | kang gumanti ing pakaryanira | Citrapradata sarèhe | rata titihanipun | sang iswara sampun miranti | tuwin turangganira | wandawa myang wadu | ing antara pukul sapta | kangjêng gusti tindak pasanggrahan loji |

--- 2 : 120 ---

lajêng sami bujana ||

11. mung sapangu gya sami umijil | mring pandhapa orêg wadyakuswa | budhal ingurmatan dene | gôngsa baru[20] manawung | Monggang tuwin kang Carabali | pangirid satus janma | ngarsa myang ing pungku[21] | kapungkur ing Jumapala | pêpêlakan lampahira sampun prapti | watêsing Jatipura ||

12. pakuwon gung anggênggêng kaèksi | sinangsaya gumlaring bandera | bawera munggul gudhange | prênah sakilènipun | cakêt lawan trêping capuri | ing ngarsa sinung pasar | têpining margagung | kang anjog marang Kaduwang | sang iswara rawuh kampir nêningali |

--- 2 : 121 ---

rakiting pasanggrahan ||

13. gôngsa urmat barungan swaratri | janma pasar kasêngsêm mariksa | marang wong agung rawuhe | puyêngan rêbut dhucung | milih papan kapèpèt dening | kang dhrêsêl mèlu lênggah | ngungsêl-ungsêl umung | mangkana kang pinarakan | nèng pandhapa sinunggata wedang sami | myang roti sêsadêhan ||

14. mung sakêdhap lajêng bidhal malih | trus mangidul gya nikung mangetan | têkèng Wilatung watêse | wontên tuwan kang mêthuk | numpak kuda kêmbar kang warni | agêng myang inggilira | tuwin ulêsipun | iswara duk praptèng kana | tuwan kalih marêk ing rata maripih |

--- 2 : 122 ---

nambrama tur raharja ||

15. alon matur lan lukita manis | manungsunging amba wit dinuta | mring Tuwan Wilatung dene | kayungyun ngayun-ayun | kampirana dhatêng jêng gusti | tuwin ta kangjêng tuwan | risdhèn myang pra tamu | jêng gusti alon ngandika | amangsulki[22] mring tuwan tarimakasih | lawan rênaning driya ||

16. lajêng trus nut têtirah ing ardi | kang radinan waradin mangetan | nikung ngidul èrèng-èrèng | pêpèrèng datan singup | minggah kalèn kalangan ardi |

dadya dêdêr kang lampah | tantara kadulu | loji gêng ngongkang jêjurang | pêrak gudhang gênggêng kang bandera kèksi |

--- 2 : 123 ---

saliring kang rêrênggan ||

17. yeka bêrcak Wilatung kang nami | langkung asri rakiting kang wisma | arampak pandhak pagêre | dene kang darbe ngriku | Tuwan Isêl ingkang wêwangi | mangkana kang pêpara | wus pêrak mèh rawuh | kinurmatan ing pradôngga | laras slendro swaranira anglir rinding | ngumandhang tibèng jurang ||

18. kang titihan rata sampun prapti | sangajênging loji gya tumêdhak | tuwin jêng tuwan residhèn | lan sagung para tamu | sumawana kang para gusti | Tuwan Isêl sakala | gurawalan mêthuk | cundhuk sigra têtabean | ngacarani lênggah mubêng munggèng kursi |

--- 2 : 124 ---

sadaya tan lênggana ||

19. Tuwan Isêl dahat sukèng kapti | ingampiran jeng gusti kalawan | residhèn pra tamu kabèh | mangkana gya sêsugun | juk-unjukan anggur sampanyi | wilujêng rawuhira | risdhèn lan wong agung | sawadya saking pêpara | lan minôngka pratôndha sungkêming galih | sampuning sinunggata ||

20. sang iswara lan risdhèn gya pamit | têtabean Isêl aturira | lamun pinarêng ing mangke | kula badhe tumuntur | mring pakuwon nyipêng saratri | lajêng trus ngatêr marang | Wanagiri gunung | jêng gusti mangayubagya | tandya amit budhal ingurmatan kadi |

--- 2 : 125 ---

nalika rawuhira ||

21. ngidul ngetan lampahe lastari | ratan rata ing saurutira | laju anjog ing ngajênge | Gudhangpêlêm anikung | ngidul anjog Kêmlakamanis | nikung ngering katingal | gudhang gêng amunggul | rinêngga ing sarwa pelag | trus mangidul dêdêr Ngadiraja kèksi | saliring kang rêrênggan ||

22. nikung ngilèn gya mangidul malih | kinurmatan pradôngga sauran | jêng iswara sarawuhe | sami karênan dulu | upakarya rakiting pranti | pantaraning kalangyan | sarwa sri wèh yungyun | sampat saputing suyasa | datan pae lan pakuwon duk ing ngarsi |

--- 2 : 126 ---

kang sami rinawuhan ||

23. ascaryambêk kang sami ningali | Ngadiraja tuhu tan kuciwa | bawera munggul papane | kêbon kêmbanganipun | sarwa èdi tur pèni-pèni | kang kalèn kêkalangan | lumêkêt mring taru | tarape kang têtuwuhan | tuwin pisang sinangsangan rosan cêngkir | rinut ing saka tratag ||

24. lumrah saka sinukarta dening | buntal patra patrape kang warna | kadya lung tumali wite | winantu sêkar mawur | wor gandane dupa ing panti | kang sami asatata | lênggah pandhapa gung | tan dangu sunggata prapta | bên-abêning bôngsa sêsêgêran sami |

--- 2 : 127 ---

tumrah wadu-wandawa ||

25. tan adangu Tuwan Isêl prapti | mawa rata rakitan sakawan | lajêng mring ngajêng jujuge | umandhap gya cumundhuk | têtabean wus kinèn linggih | ajajar para putra | tan antara dangu | kang ngrakit boja sunggata | wus samêkta tandya marêk tur udani | mring kangjêng sang iswara ||

26. kangjêng gusti sigra ngacarani | mring pra tamu ing saananira | ing dalêm wingking jujuge | adan bujana kêmbul | lêladosan sami lumadi | minuman sêsêlingan | ing sasênêngipun | saluwaring andrawina | sêsowangan mring pakuwonira sami |

--- 2 : 128 ---

sêmune pra taruna ||

12. Sinom

1. kadi karênan umulat | rêngganing pakuwon adi | banar papane warata | sampêt sampekaning panti | pantoge kang capuri | wingking patêgalan agung | watara satus cêngkal | trus mangidul mring wanadri | taratabàn ayêm kayoman ing wrêksa ||

2. gasik rêsik pinandara | mandera ngidêri bèji | yeka ta pangangsonira | janma Ngadiraja sami | gilir ganti kang prapti | sêsuci myang amèt ranu | sigêg rêngganing sêndhang | dupi praptane kang wanci |

--- 2 : 129 ---

pukul lima pra gusti samya sawega ||

3. adrês praptane kang warsa | tinub ing maruta ngidid | kongsi suruping raditya | kang riris maksih garimis | dadya kang para gusti | tan sagêd mêng-amêng amung | lêlangên andrawina | anèng madyaning pandhapi | ngiras gunêm badhe kondurira enjang ||

4. residhèn ing karsanira | sapraptaning Wanagiri | badhe kampir dhatêng wana | ambêrêg misayèng rêndhi | jêng gusti nyuwawèni | nanging panjênênganipun | lajêng mring Panambangan | ngiras badhe mariksani | dènnya lesan abdi dalêm sêtabêlan ||

5. amung ta sang narpatmaja |

--- 2 : 130 ---

katiga kinèn umiring | lan Jêng Pangran Prangwadana | Arya Brajanata tuwin | Tuwan Isêl supadi | wikan talatahing Kêthu | wus dadi punang rêmbag | tuwan risdhèn nayogyani | gya klangênan ningali sêkar dahana ||

6. nanging kasaput ing jawah | kèndêle kang sêkar api | nulya tindak abujana | bibar jêng pangran dipati | kondur mung para siwi | ingkang sami maksih kantun | sumiwèng kangjêng tuwan | residhèn dene ta maksih | lêlênggahan sinambi lawan kasukan ||

7. kongsi madya ratri lagya | luwaran dènira main | ing dalu tan kawursita |

--- 2 : 131 ---

praptèng wanci bangun enjing | gumrah wadya kang manjing | sajroning capuri agung | turôngga tuwin rata | rakiting pêpara mranti | pinapatah dènira badhe lumampah ||

8. marpat madyaning bacira | sawega wadya turanggi | kang sami rumanti karya | binantonan ing samargi | mangkana kangjêng gusti | tanapi pra rajasunu | wus ngumpul pinarakan | madyaning pandhapa ngloji | bêbanjêngan kang sami bêkta ampilan ||

9. Ngabèi Jayasarônta | wadana ing Wanagiri | kumpul lan Jayahandaya | Sêmbuyan kang madanani | saha panèwu mantri |

--- 2 : 132 ---

rumantya ngampil kaprabun | pangarsa Wimbasara | rata rinakit turanggi | sang iswara bidhal ingurmatan gôngsa ||

10. kadya duk ing rawuhira | rikating lampah gya prapti | bang wetan ingkang narmada | pacangkraman Wanagiri | sinung têtarub asri | munggwing saliring marga gung | gênggêng kang wadyatôntra | saos badhe anampèni | kuda rata tanapi kang upacara ||

11. iswara myang para putra | panabrangira banawi | rawuh kilèning narmada | sinung wisma lit amrêgil | yeka pancèn kinardi | panganti titihanipun | turôngga tuwin rata |

--- 2 : 133 ---

prapta sigra budhal malih | lampahira lajêng jujug asistènan ||

12. tan adangu lêlênggahan | sigra sang iswara pamit | laju dhatêng Panambangan | mung lawan putra kêkalih | sarata sami nitih | kang satunggal asmanipun | Pangran Gôndasuputra | lan rayi ingkang wêwangi | Jêng Pangeran Nararya Gôndaatmaja ||

13. lêpas lampahira prapta | unggyaning lesan altêri | laju dènnya amariksa | sareka rakiting kardi | pranawaning pangèsthi | pra prawira isthanipun | dènira amarwasa | kanthaning wèri marapit | sigêg gantya ingkang winursitèng kata ||

--- 2 : 134 ---

14. jêng tuwan residhèn lawan | para taruna winasis | saliring ulah sanjata | arsa masang mring wanadri | samapta kang piranti | sacaraning ambêburu | budhal nitih turôngga | wadyalit wus ngumpul munggwing | jroning wana tigang èwu winatara ||

15. tinindhihan dêmang rôngga | sawega mawa turanggi | mung patinggi ingkang dharat | tan pêgat karandhat dening | taru rining wanadri | pra gusti

sarawuhipun | gya sami minggah marang | panggungan tan patya inggil | nut lêlungur aluran marganing sangsam ||

16. nêdhênge bêndhe tinêmbang | binarung surak swaratri |

--- 2 : 135 ---

myang kukuk ambal-ambalan | imbalan mariyêm muni | sakilèning wanadri | têbah kapyarsa jumêglug | kadya paguting yuda | rame rok asilih ungkih | rêbut papan nèng madyaning pambaratan ||[23]

17. gropaking wrêksa kang sêmpal | gêroting taru katarik | kadya têmpuh ing warastra | galagah ingkang kaplipis | kaplêpês têmah nipis | pinarusa têmah daut | lata rug samya singsal | sumyaring kisma lir riris | rarasing rèh kadya sumyaring sandawa ||

18. sangsaya ngangsêg umangsah | wadya tigang èwu mamrih | angrok angrabasèng sangsam | sêmune kadya pêpulih |

--- 2 : 136 ---

karêndhi kandhah dèni | wadya tigang èwu nêmpuh | binujung salang tunjang | umilar ngalèr malipir | nut pêparang rèng-èrèng ronging jêjurang ||

19. wuwusên kang nèng panggungan | residhèn myang para gusti | myarsa ramening sêsurak | asora swaraning ratri | tandya sami amusthi | warastra kunta gêmipun | tininggil munggwing asta | mangkana Jêng Pangran Bèi | tinarajang plajênging karêndhi kênya ||

20. ingayatan kuntanira | tan kêna umilar nilip | anilap mring pagrumbulan | tan adangu wontên prapti | karêndhi branggah kalih | umijil saking garumbul |

--- 2 : 137 ---

gêng inggil katingalan | saking panggung tan atêbih | Jêng Pangeran Ngabèi awas tumingal ||

21. pinapagakên sanjata | barêng milaring karêndhi | marmanta datan pramana | ing brana mung tibèng wuri | pêsate saya kêsit | narendra putra andangu | paranta dene têka | cabar kuntaningsun iki | ing sabêne nora tau mindho karya ||

22. umatur wadya kang pirsa | gusti kados botên kenging | awit pêsating warastra | sarêng lan milaring rêndhi | amung ta ingkang rayi | pangran prabu alon matur | kangmas watawis kula | kang sangsam punika kêni |

--- 2 : 138 ---

dene kèksi sêmu rêmbên plajêngira ||

23. tan dangu wontên kapyarsa | alok e lah dalah kêni | baya mati si dubilah | datan pinindho babarji | mangkana kang udani | pêjah ing sangsam rinubung | suka sang narpatmaja | umandhap nitih turanggi | praptanira jêng pangeran angandika ||

24. banjurna marang nagara | aja kongsi nginêp margi | pasrahna kônca wadana | kang tungguk nèng sripanganti | konjuke jêng ramaji | lumantar nyai tumênggung | yèn sangsam saka ingwang | sandika ingkang tinuding | pangiride sira Rôngga Ngadi ||[24]

25. gya winalik gêlarira |

--- 2 : 139 ---

gancanging carita kongsi | rambah kaping kalih dènnya | gosok bêrêg ing wanadri | mung Kangjêng Pangran Bèi | kang angsal sadangunipun | kalih kalêbêt jagar | kasaru ing wanci lingsir | gya bibaran kondur dhatêng asistènan ||

26. rawuh lajêng abujana | bibar gya tabean amit | nusul dhatêng Panambangan | sigêg wau kangjêng gusti | sadangunira nganti | kang bêbêrêg mring wanagung | tantara nulya prapta | rata saking Wanagiri | tinitihan jêng pangran lan para tuwan ||

27. rawuh lajêng têtabean | jêng gusti pangran dipati | tanya wêwartaning wana |

--- 2 : 140 ---

residhèn kang nyariosi | yèn Jêng Pangran Ngabèi | dhawahi baranggah agung | lajêng kinèn ambêkta | konjuk mring sri narapati | Tuwan Isêl ing Wilatung inggih angsal ||

28. jêng gusti kalangkung suka | mring putra Pangran Ngabèi | sadangune lêlênggahan | tan ana ginunêm malih | amu[25] kalanta nguni | ambêbêrêg mring wanagung | eca imbal wacana | kasaru sirating rawi | amanglarap mèh ngancik graning ancala ||

29. gya dhawuh samaptèng rata | pangirid catur turanggi | Sèdni napas ulêsira | nèng sabrang lèr dènnya mantri | mangkana kangjêng gusti |

--- 2 : 141 ---

nitih palwa nabrang sampun | jêng tuwan risdhèn lawan | para tamu sami nunggil | sabaita rawuh brang lèr nitih rata ||

30. budhal kinurmatan gôngsa | ginarbêg wadya turanggi | jinajaran Wimbasara | tan sarônta sampun prapti | ing Kêpuh dèn urmati | pradôngga rêrênggan agung | tan pae kanthanira | lan kang wus winahyèng ngarsi | sang iswara kèndêl mung ganti turôngga ||

31. ri sawusira mangkana | pangiriding rata aglis | budhal ingurmatan gôngsa | ing Sukaharja wus prapti | samadyanirèng margi | sinungan wisma lan tarub | rinênggèng Olan Sêphlah |

--- 2 : 142 ---

kang langse linungsir-lungsi[26] | kang cêcadhang Dyan Bèi Wiryakusuma ||

32. kaliwon ing Sukaharja | bawah dalêm sri bupati | kumêdah atur pahargya | kang sami rawuh cangkrami | nanging ta kangjêng gusti | tan kampir ing lampahipun | marma glis rawuhira | ing Bacêm brang kidul prapti | mandhap saking swandana gya nitih palwa ||

33. pêthukan saking sri nata | ing wuri naga basuki | minôngka tumpakanira | pra wadu-wandawa dasih | sabrang lèr wus miranti | wadya jroning kitha mêthuk | rata tuwin turôngga | jajaran wira kaplêri | gangsal tindhih iswara sarawuhira ||

--- 2 : 143 ---

34. sabrangan lèring narmada | saratining rata mantri | jêng gusti lan risdhèn nulya | anitih swandana nunggil | sumawana pra gusti | dumulur mring rata pungkur | jujug mring residhenan | lêlênggahan sawatawis | gya konduran para gusti sêsowangan ||

35. jêng gusti mya[27] para putra | ing sarawuhirèng puri | pinêthuk pra wadyanira | punggawa satriya mantri | gya lênggah ing pandhapi | pinarak kursi baludru | dangu raharjanira | ingkang sami têngga puri | sawusira nindya mantri apratela ||

36. karahayonirèng praja | satêdhakira jêng gusti |

--- 2 : 144 ---

cangkrama dhatêng aldaka | tan wontên sangsayèng prapti | sukèng tyas kangjêng gusti | jumênêng gya têdhak kondur | umanjing jroning pura | pinêthuk putra myang swami | titi tamat pangriptaning pustakarja ||

§ Srikaton inggih punika Tawangmangu, bawah Kabupatèn Karanganyar Mangkunagaran. (kembali)

§ Karangpandhan bawah Kabupatèn Karanganyar Mangkunagaran. (kembali)

§ Taun Jawi 1808, taun Walandi 1879, wulan Agustus. [Sengkalan: ngèsthi nênga sarira ji (Sêlasa, 16 Saban 1808 A.J., Selasa, 15 Agustus 1879 A.D.)]. (kembali)

mawor. (kembali)

Monggang. (kembali)

§ Rêdi Lawu. (kembali)

Kurang satu suku kata: kanthi adminisêtratur. (kembali)

rèhirèng. (kembali)

umajêng. (kembali)

Teks asli: Pucung. (kembali)

Kurang satu suku kata: lamun manggih sarwa kadi jroning praja. (kembali)

dyan (dan di tempat lain). (kembali)

Kumuning. (kembali)

tabuh (dan di tempat lain). (kembali)

Lebih satu suku kata: kawaratan ingkang ardi-ardi. (kembali)

sardula. (kembali)

inguncalan (dan di tempat lain). (kembali)

langkung. (kembali)

kang (dan di tempat lain). (kembali)

barung. (kembali)

pungkur. (kembali)

amangsuli. (kembali)

pabaratan. (kembali)

Kurang dua suku kata: pangiride sira Rôngga Ngadiraja. (kembali)

amung. (kembali)

linungsir-lungsir. (kembali)

myang. (kembali)